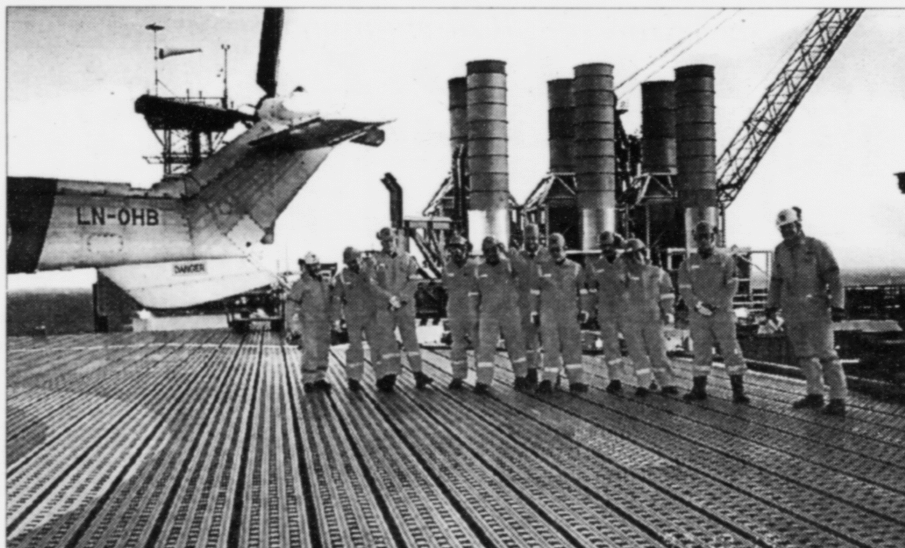

Oljuvinnan gevur okkum ein einstandi møguleika at endurreisa okkara sundursorlaðu fiskivinnu. Henrik Old vil heldur stíggja oljuvinnuna sum ein møguleika, enn sum eina höttan. Ti er hann ikki samdur við teimum, sum halda, at oljuvinnan fer at forkoma fiskivinnun, og sostatt okkum. Her stendur vinnuevndin hjá lögtinginum á tyrlupallinum á Heidrun pallinum hjá Statoil

royndir tiknar.

Royking er bannað alla staðni, uttan í heilt ávisum hølum. Uttanfyrir hesi høli er ikki so frægt sum loyvi at hava tendrara, ella annað, sum eldur kann fáast burtúr, uppi á sær.

– Alt hetta sigur mær so mikið sum at oljufeløgini gera ómetaliga nógv fyrir at arbeiði verður undir so tryggum viðurskiftum sum gjørligt.

– Og tí haldi eg ikki, at føroyingar eiga at verða so bangnir fyrir trygdini hjá fólki, ella fyrir umhvørvinum.

Tí sjálvur viðgongur Henrik Old, at nettupp umtryggin er tað, sum hevur gjørt hann mest ivasaman í sambandi við eina møguleiga oljuvinnu í Føroyum.

Men samstundis má hann viðganga, at hann bleiv mestsum umvendur á Noregsferðini.

Oljan beinir ikki fiskivinnuni

Vit spurdu eisini Henrik Old um hann er samdur við teimum, sum frykta fyrir, at ein møguleg, føroysk oljuvinnan fer at forkoma fiskivinnuni, tí hon fer at stjála alt fólki frá fiskivinnuni.

Tað er hann ikki.

– Heldur enn at stíggja oljuvinnuna sum eina höttan ímóti fiskivinnuni, síggi eg hana sum eina gávu, sum gevur okkum eitt kærkomið høvi á endurreisa okkara sundursorlaðu fiskivinnu.

– Okkara størsti trupulleiki hevur verið, at vit hava bara fiskivinnuna. Fáa vit oljuvinnuna, hava vit eitt bein afturat at standa á, og tað gevur okkum møguleikar, vit aldrin hava havt fyrr.

Henrik Old ivast ikki í, at oljuvinnan fer at taka eitt sindur av fólki frá fiskivinnuni, tí fiskivinnan kann ikki bjóða fólki líka góð kor sum oljuvinnan.

– Tey, sum arbeiða á bori-pallum arbeiða ikki meiri enn góðar 140 dagar um árið.

– Tey arbeiða tvær vikur, og hava so triggjar vikur fri. – So arbeiða tey aftur tvær vikur, men hava so fyra vikur fri.

Henrik Old sigur, at eftir, hvat tey søgdu, fær ongin minni enn 300.000 um árið. Summi, ið hava serlig arbeiðið, fáa upp í tvær ferðir so nógv.

Henrik Old sigur, at serliga eru tað maskinmenn, sum eru at finna á pallinum. – Men tað er nú einaferð so, at øll kunnu ikki arbeiða í oljuvinnuni.

– Ein av teimum stóru pallinum borar fyrir 30 miljónir í olju upp um dagin. – So tað er greitt, at tað verða ikki nógvir slíkir undir Føroyum.

– Men umframt tey, sum beinleiðis eru í oljuvinnuni, kastar hon nógv avleitt arbeiði av sær.

– So vandi er avgjørt til

staðar fyrir, at oljuvinnan fer at taka fólki frá fiskivinnuni.

Fiskivinnan á fótur

– Men so er spurningurin: Ger tað so nógv?

– Vit eru øll samd um, at fiskastovnarir undir Føroyum verða ov hart troyttir. – Samstundis er fiskiflotin avloðaður. Og sum er, sær tað kki út til, at tað eydnast nøkrum at útvega okkum nýggi skip.

– Kunnu vit beina virksemy yvir í oljuvinnuna, fáa vit eitt einastandandi høvi at laga fiskiskapin til stovnarar, og vit fáa eitt einastandandi høvi at endurnýggja fiskiflotan og yvirhøvur at endurreisa og nútímsgera fiskivinnuna sum heild.

Henrik Old sigur, at hetta skuldi gjørt tað hugaligari, og meiri lønsamt hjá teimum, sum eru eftir í fiski-

vinnuni at fingist við fisk, og veksur lønsemið, verður væl eisini pláss fyrir betri lønum til fiskimenn, sum kanska fer at útjavna kappingina við oljuvinnuna eitt sindur.

– Eg haldi, at støðan í fiskivinnuni er so ólukkulig, at tað kann bara ganga framá.

Hann leggur afturat, at oljufeløgini vísa stóran vilja at laga sít virksemy eftir viðurskiftunum hjá teimum fólki, tey arbeiða ímillum. Oljuvinnan leggur stóran dent á at hava góð viðurskift við fólki, tey arbeiða ímillum.

– Tí ivist eg heldur ikki í, at oljuvinnan fer at vísa stóran vilja at vera fiskivinnuni til so lítlan ampa, sum gjørligt.

Ikki seta órimlig krøv

– Yvirhøvur leggur olju-

vinnan stóran dent á, at laga seg til tey krøv, myndugleikarnir seta, eru tey ikki heilt órimlig.

– Tað nyttar ikki at krevja, at føroyingar skulu verða uppií øllum. Tað gjørdi meksikanarar. Avleiðingin er, at oljuvinnan har er fullkomiliga afturútsigld.

Henrik Old leggur tí dent á, at føroyingar mugu ikki halda seg aftur í at brúka tað besta, og bara tað besta, hóast tað førir við sær, at talan er um útlendskan teknikk og útlandingar.

– Læsa vit okkum inni, verður tað óbótaligur skaði.

– Hinvegin kunnu vit saktans krevja, at oljufeløgini taka føroyingar í læru á nógvum økjum so at vit so líðandi kunnu yvirtaka meiri og meir – men tað skal ikki yvirtakast, fyrr enn vit eru fult á hædd við tað besta á heimsmarknaðinum innan tað øki.

Hann ávarar eisini føroyingar at gera ov stórar fløgur, fyrr enn oljan er komin. – Norðmenn lögdu stóran dent á, at vit ikki gjørdi fløgur, fyrr enn oljan varð funnin.

– Tí tað mistak høvdu norðmenn gjørt.

– Tey fyrstu árin vøntaðu norðmenn sær so nógv av oljuvinnuni, at teir fóru at byggja út í stórum.

– Avleiðingin er, at nógvir kommunur hava sett seg í stóra skuld fyrir ymsar útbýggingar í sambandi við oljuvinnuna, uttan at tey hava fingið eina krónu burtúrur fløgum.

Henrik Old sigur, at einasta skottrygga fløga vit kunnu gera, er at útbýgva fólki, og at gera útbýgvingarskipanina til reiðar at taka ímóti oljuvinnuna.

– Útbýgvingarskipanir, og útbýgvið fólki, kann altíð brúkast, hóast oljuvinnan verður av ongum.

Illveður ongin vansi

Henrik Old sigur, at oljulekum er hann heldur ikki

so bangin fyrir eini umhvørvisvanlukku.

– Teknikkurin hevur gjørt so ótrúlig framstig seinastu árin, og ger tað enn.

– Verður borað undir Føroyum er mest sannlíkt, at talan verður um boriskip.

– Tað er lítið sannlíkt, at oljan fer at verða førd til lands ígjøgnum slangur. Hinvegin talar alt fyrir, at hon verður pumpað beinleiðis umborð á skip.

Henrik Old sigur, at tá ið slangurinar verða samankoplaðar, mugu alurnar ikki verða meiri enn fimm metrar høgar.

– Men annars kunnu teir arbeiða í øllum veðri. Og har er sanniliga ringt veður viðhvørt. Akkurátt sum í Føroyum.

Hann sigur, at tey hava ikki mist ein einasta arbeiðsdag fyrir veður.

– Tað var ómetaliga áhugavert at frætta, sigur henrik Old.

Einn oljuvinnan krevur sterkar politikkarar

Tað, Henrik Old er mest bangin fyrir er okkum sjálvum.

Tað, hann hugsar um, er, at oljubúskapurin fer at hita føroyska samfelagið so upp, at vit kollreina okkum aftur, akkurátt sum í áttatiárunum.

– Tað eru nógvir politikkarar í Føroyum, sum taka tað í størsta álvara. Men tað eru eisini nakrir, sum gera alt fyrir politiskan løtuvinnung.

– Og tað er púra greitt, at fara føroyskir politikkarar at brúka vilt av oljuinntøkunum, og oyðsla teir burtur, til mannt og hvat, sum tað ikki ber til at varðveita, tá ið oljan er uppi, eru vit liðug sum tjóð og fara so logandi á heysin.

Skrúva vit samfelagið upp á eitt støði, vit ikki megna at halda tað á, tá ið oljan er uppi, eru vit liðug. Tí er tað ógvuliga umráðandi, at vit ikki missa fótast.

Henrik Old er greiður yvir, at trýsti á politikkarar á jætta pengar til báði eitt og annað, verður stórt, og at tað fer at krevja sterkar politikkarar at standa ímóti trýstinum, so at oljuinntøkurnar verða brúktar, ella – ikki minst – goymdar so forsvarlaga, sum gjørligt.

– Verða oljupengarnir hinvegin brúktir rætt, kunnu teir verða brúktir til at venda teirri blóðskeivari samfelagsgongdini, at útjaðarar í Føroyum bara minkar og fólkar burtur, ímeðan landið bólgnar upp á miðjuni.

Henrik Old sigur, at í Noregi hava myndugleikarnir stýrt soleiðis eisini fólki út um landið fingi nýttu av oljupengunum.

– Tað hava oljufeløgini góðtikið, og tað kunnu vit eisini gera, heldur hann.

Hann heldur, at vit eiga at gera okkum hetta greitt beinanvegin, tí hetta verður helst einasti møguleikin hjá útbúnum fólki at búsetast í útjaðarunum.

– Tann størsti vandin við eini komandi oljuvinnu eru vit sjálvi – tað er at vit ikki fara at duga at stýra oljuinntøkunum, men oyðsla sær burtur og skriva samfelagið upp á eitt støði, vit ikki kunnu varðveita tað á, og so fara vit so logandi á heysin, sigur Henrik Old. Her sita limir í vinnuevndini og práta um dagins upplivingar